

Handreiking reservisten bij gemeenten

Ministerie van Defensie

Inhoudsopgave

• Voorwoord	4
• Wat is een reservist	6
• Meerwaarde voor twee werelden	8
• Inzet van reservisten	10
• De blik van de baas	12
• Financiële regelingen en arbeidsvoorwaarden	14
• Van beroeps-naar burger-naar reservist	16
• Hoe zijn reservisten verzekerd tegen ziektekosten?	18
• Een militair pakt door	20
• Hoe zijn reservisten verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid?	22
• Ontvangen werkgevers een vergoeding bij arbeidsongeschiktheid?	22
• Hoe zijn reservisten verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid?	22
• Contactinformatie	23
• Bijlage	24
• Ook reservist worden?	25

Voorwoord

Veel reservisten in Nederland combineren hun dagelijks werk of studie met een parttime baan bij Defensie. Een aantal werknemers bij de gemeenten doet dat ook. Het is geweldig dat mensen naast hun werk bereid zijn om reservist te zijn en ook in hun vrije tijd de gemeenschap en het land dienen door zich in te zetten voor Defensie. Het is interessant om te weten waarom gemeenteambtenaren deze keuze maken en hoe zij hun

werk combineren met een baan bij Defensie. Deze handreiking is geschreven voor werknemers, hun leidinggevenden en hun HR-adviseurs. Het doel is gemeenten te informeren en onze reservisten een steuntje in de rug te geven.

Defensie heeft de ambitie om het aantal en de inzet van reservisten binnen de krijgsmacht te verhogen. Door meer gebruik te maken van reservisten neemt het aanpassingsvermogen en de flexibiliteit van de krijgsmacht toe. Zo is Defensie in staat

effectiever in te spelen op een steeds sneller veranderende omgeving. Er wordt door gemeenten en Defensie steeds meer en beter samengewerkt.

Gemeenten hebben werknemers in dienst, waarvan een aantal ook reservist is. Deze mensen zetten zich in

vanuit een verantwoordelijkheidsgevoel voor de samenleving, zowel bij de gemeenten als bij Defensie. De Nederlandse gemeenten voelen een zekere verwantschap met het onderwerp en zijn daarom bereid om de ambitie van Defensie te ondersteunen en de inzet van hun reservisten -voor zover als mogelijk- te faciliteren.

Werknemers bij gemeenten beschikken over kennis en capaciteiten die ook bij Defensie goed ingezet kunnen worden. Defensie heeft belang bij ervaren gemeenteambtenaren met bestuurlijke sensitiviteit die weten hoe de hazen lopen bij overheidsorganisaties. Daarbij is het van belang dat werknemers flexibel inzetbaar zijn voor uiteenlopende taken. Voor reservisten is dat een tweede natuur. Zij leren vanaf het moment dat zij een uniform aantrekken om in korte tijd te presteren, in

verschillende teams te werken en onder steeds wisselende omstandigheden effectief op te treden. Bij Defensie zetten reservisten hun vaardigheden in binnen een andere omgeving en krijgen zij de mogelijkheid om zich nieuwe kennis en vaardigheden eigen te maken. Medewerkers komen na hun inzet voor Defensie terug met nieuwe inzichten en ervaringen die ze vaak ook kunnen toepassen in hun dagelijkse werkzaamheden. Bovendien staan mensen die naast hun gewone werk nog iets extra's doen vaak sterker in hun schoenen.

Als samenleving kunnen we niet meer zonder reservisten. Daarom doe ik ook een beroep op leidinggevenden bij gemeenten om de inzet van reservisten mogelijk te maken. In de praktijk is het soms lastig om de inzet van werknemers als reservist te organiseren. Als er bijvoorbeeld een lastig raadsdebat moet worden voorbereid of met spoed een beleidsnotitie moet worden opgesteld, dan is het niet praktisch als een gemeenteambtenaar een aantal weken op oefening is voor Defensie.

Het uitgangspunt zou moeten zijn dat er altijd ruimte is voor overleg. Soms melden werknemers -uit vrees voor negatieve reacties- niet dat ze reservist zijn. Dat kan een obstakel zijn bij het maken van afspraken met leidinggeven en dit taboe moeten we absoluut doorbreken. Ik doe een oproep aan alle reservisten werkzaam bij de Nederlandse gemeenten: maak je kenbaar!

Jan van Zanen

Voorzitter Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Wat is een reservist?

De samenstelling van de Nederlandse bevolking verandert. Er komen steeds minder jongeren in de leeftijd tot 25 jaar op de arbeidsmarkt. Ook loopt de werkloosheid terug. De gevolgen hiervan ervaren we nu al o.a. bij technische beroepen, in de zorg en in het onderwijs, maar in de toekomst zullen de effecten bij nog veel meer beroepen voelbaar worden. Hoe kan Defensie blijven beschikken over voldoende goed opgeleid personeel? Ook andere bedrijven en organisaties hebben dit talent immers hard nodig en er is sprake van stevige 'strijd' om de gunst van de werknemer. Concurreren is niet de oplossing; Defensie ziet meer heil in het delen van capaciteiten, zodat een ieder op het juiste moment kan beschikken over personeel. In de toekomstige krijgsmacht zal het moeten gaan om een andere manier van werken dan tot nu toe gebruikelijk. De gemeenten kunnen een grotere rol spelen door hun werknemers gelegenheid te geven ook parttime bij Defensie te laten werken. Deze handreiking gaat over het personeel van de krijgsmacht waarin naast beroepsmilitairen en burgermedewerkers bij Defensie reservisten een prominente rol spelen.

Reservisten zijn mensen die ervoor kiezen om zich, vaak naast hun reguliere werk, in te zetten voor de krijgsmacht. Zij voorzien de krijgsmacht van extra capaciteiten en schaarse expertise op bijvoorbeeld medisch, economisch of bestuurlijk gebied. Ook zorgen zij voor competenties en relatienetwerken die niet structureel in de defensieorganisatie beschikbaar zijn. De inzet van reservisten kan variëren van kortdurende activiteiten, zoals ééndaagse, soms ceremoniële activiteiten, tot operationele inzet voor langere tijd in binnen- of buitenland. De inzet van reservisten voor internationale missies duurt over het algemeen vier tot zes maanden. Momenteel heeft Defensie ruim 5.000 reservisten in dienst, waarvan een deel bij de gemeenten werkt. Een reservist, die bij een gemeente werkt, heeft – ook als hij niet is ingezet – twee werkgevers: de gemeente en het ministerie van Defensie.

Defensie stelt bepaalde eisen waaraan reservisten moeten voldoen. Voorafgaand aan de keuring, worden kandidaten geselecteerd die goed zijn in het (in teamverband) uitvoeren van complexe operaties onder uiteenlopende omstandigheden. Reservisten zijn daarmee goede teamspelers, kunnen werken en beslissingen nemen onder stressvolle omstandigheden en zijn in staat om leiding te ontvangen en te geven. Ze zijn gewend om snel te schakelen en voor meerdere organisaties taken uit te voeren. Reservisten leren in korte tijd om prestaties te leveren in teams van wisselende samenstelling. Bij de gemeenten is deze flexibiliteit ook steeds meer nodig. Ook daar veranderen organisaties, wat ook geldt voor de taken en functies die werknemers hebben.

Meerwaarde voor twee werelden

Luitenant-kolonel drs. Kees-Jan Weber (61) werkt bij de gemeente Waddinxveen als concernadviseur HR. Bij Defensie is hij als Senior Officier Nationale Taken verbonden aan de 13e Lichte Brigade van de Koninklijke Landmacht, waar hij zich momenteel inzet voor een aantal bijzondere projecten. Kees-Jan is bijna 42 jaar reservist en heeft in zijn militaire carrière bij de Koninklijke Landmacht veel kennis en ervaring opgedaan. Hij is gemiddeld één dag in de week actief voor Defensie.

Oog voor detail

“Mijn militaire loopbaan begon als dienstplichtig infanteriesoldaat en daarna heb ik me aangemeld als Kortverbandvrijwilliger officier. Na het volgen van de officiersopleiding heb ik meerdere functies gehad, zo ben ik o.a. pelotonscommandant geweest bij het 17e pantserinfanteriebataljon bij het

toenmalige Regiment Chassé en plaatsvervangend Compagniecommandant bij een infanterie-beveiligingscompagnie bij het Regiment van Heutz. Na het verlaten van de actieve dienst was ik jaren pelotonscommandant en later compagniecommandant bij het Korps Nationale Reserve. In 2002 bestond de Luchtmobiele Brigade tien jaar en ik heb ze benaderd met de vraag of ze iets met reservisten konden. Ik wist toen nog niet veel van Luchtmobiel optreden, maar had wel verstand van complexiteit. Na een gesprek was men onder de indruk van mijn oog voor detail en kreeg ik een functie bij de Brigade. Daarna ben ik nog o.a. Liaisonofficier geweest bij het 1e Duits-Nederlands Legerkorps en Hoofd Dienstploeg bij het bureau Nationale Operaties”.

Bijzondere Projecten

Vorig jaar werd Kees-Jan 60 en hij was al bijna met Functioneel Leefstijdsontslag, toen het Hoofd van bureau Nationale Operaties hem vroeg om langer te blijven. Nu zet hij zich bij de 13e Brigade in voor bijzondere projecten, zo zit hij in een projectgroep voor het verbeteren van de inzet van reservisten en in een projectgroep die zich bezighoudt met het Operatiecentrum (Opcen) Nationale Operaties. Binnenkort gaat hij één dag in

de week werken bij Materieel en Diensten van Defensie als coördinator voor de binationale samenwerking met de Duitse Bundeswehr.

Afwisseling houdt je scherp

“Bij Defensie doe je veel mensenkennis op en leer je leidinggeven. Dankzij mijn ervaring bij Defensie ben ik stressbestendig en zet ik door. Daar heb ik ook bij de gemeente veel profijt van. Soms pas ik ook mijn civiele ervaring toe bij Defensie. Mijn beroepscollegae zijn vaak stellig en kritisch in hun oordeel. Dankzij mijn ervaring bij de gemeente weet ik dat het vaak beter is om een negatieve boodschap diplomatiek te verpakken, zeker als het gaat om samenwerking en relaties met militairen van andere landen. Bij Defensie richt ik me overigens vooral op militaire operaties en hou ik me nauwelijks bezig met Human Resources Management. Deze afwisseling houdt me scherp.” aldus Kees-Jan.

Combineren

Het combineren van inzet voor Defensie en zijn civiele baan gaat Kees-Jan over het algemeen goed af. Langere inzet bespreekt hij van te voren met zijn baas. De oom van zijn leidinggevende is een oud-generaal en zijn baas weet daarom dat het werk bij Defensie relevant is.

Kees-Jan is de enige reservist werkzaam bij de gemeente Waddinxveen, maar bij de 13e Brigade heeft hij meerdere collega's die voor een gemeente werken. Het valt dan op dat elke gemeente eigen procedures hanteert. Een collega-reservist die werkt bij de gemeente Eindhoven krijgt bijvoorbeeld vrij voor deelname aan oefeningen, terwijl het Kees-Jan verlofdagen kost.

Reacties omgeving

“Mijn gezin is eraan gewend dat ik veel op pad ben voor Defensie. Mijn zoons hebben allebei ervaring bij het Korps Nationale Reserve. Een van hen is nog steeds actief als reservist en de ander is inmiddels politieagent. Sommige collega's bij de gemeente zien het reservist-zijn wellicht als hobby, maar mijn directe collega's begrijpen waarom ik me inzet voor Defensie. Ook binnen Defensie is de beeldvorming over reservisten veranderd. Vroeger deden de beroeps soms wat lacheriger over de reservist, maar dat is grotendeels voorbij. Er wordt ook steeds meer gebruik gemaakt van reservisten. Het is volgens mij belangrijk dat mensen weten wat reservisten zijn en wat ze doen. Reservisten kunnen meer betekenen voor organisaties, omdat ze in twee werelden staan” besluit Kees-Jan.

Inzet van reservisten

Wat gebeurt er als de inzet van een reservist gevraagd wordt?

Defensie neemt het initiatief en benadert de reservist als inzet nodig is. Defensie informeert de reservist zo vroeg mogelijk over de inzet. Doorgaans ontvangt de reservist een jaarplanning, maar voor sommige opdrachten geldt een kortere reactietermijn, afhankelijk van de behoefte van de defensieorganisatie. De reservist is vervolgens aan zet om zijn beschikbaarheid te bepalen. Of hij beschikbaar is hangt af van de agenda van de reservist en/of het dienstbelang van zijn werkgever. De gemeenten ondersteunen de inzet van reservisten, maar wanneer deze het dienstbelang raakt – zoals bij langdurige afwezigheid – is het van belang dat leidinggevende en werknemer vooraf hierover het gesprek voeren en maatwerk kan worden toegepast. Zo kan er behoefte zijn aan afspraken over de frequentie en duur voor de inzet als reservist, over het in te zetten/op te nemen verlof, incidentele/

tijdelijke overdracht van de werkzaamheden en de administratieve afwikkeling. In de bijlage van deze handreiking is een checklist met mogelijke gesprekspunten voor leidinggevenden en HR-adviseurs opgenomen. Indien gewenst kan bij het gesprek een adviseur van het ServiceCentrum Employer Support Reservisten van Defensie aanwezig zijn (zie pagina 23 voor contactgegevens van het ServiceCentrum). Er bestaat geen (wettelijke) verplichting om toestemming te geven voor de inzet van de reservist bij Defensie. Gemeenten erkennen dat de inzet van reservisten nuttig en belangrijk is en werken daar zo veel mogelijk aan mee. Wel vinden de gemeenten het gewenst dat in goed overleg tussen leidinggevende en werknemer naar een modus wordt gezocht en de condities worden gecreëerd, waardoor de reservist ingezet kan worden. Daarom is het belangrijk dat werknemers bij hun leidinggevende melden dat ze reservist zijn. De reservist zelf en leidinggevenden hebben, behoudens onder buitengewone omstandigheden, het laatste woord bij de inzet en de duur van de inzet. Er kan hierover altijd overleg plaatsvinden in de driehoek werkgever, reservist en Defensie. Defensie gaat uit van het motto “vrijwillig, maar niet vrijblijvend”.

Welke mogelijkheden heeft de reservist om zijn afwezigheid bij de werkgever te regelen?

De reservist heeft meerdere opties. De reservist kan kiezen voor opname van vakantie, buitengewoon verlof, onbetaald verlof (zonder behoud van loondoorbetaling) of het (tijdelijk) terugbrengen van zijn arbeidsduur (Wet flexibel werken). Er moet rekening mee gehouden worden dat onbetaald verlof of het terugbrengen van de arbeidsduur gevolgen kan hebben voor bijvoorbeeld de opbouw van het individueel keuzebudget of de berekeningsgrondslag van de loondoorbetaling bij ziekte. De gemeente biedt de reservist de mogelijkheid om voor de duur van zijn inzet zijn arbeidsduur te verminderen, zodat het werkgeversdeel van de pensioenpremie tijdens de inzet niet voor rekening komt van de reservist wanneer deze langere tijd weg is. Na terugkomst gelden de oorspronkelijke arbeidsvoorwaarden weer als de reservist dit wil. Wanneer de reservist kiest voor het (tijdelijk) verminderen van zijn arbeidsduur bij de gemeente, zal hij geen pensioen opbouwen over de verminderde uren. Het is dus van belang dat de leidinggevende en de reservist de afspraken over herstel van de ‘oude’ arbeidsduur na de afwezigheid goed vastleggen en nakomen, zodat er na terugkomst geen misverstanden ontstaan. Het advies luidt om hierover zo vroeg mogelijk met elkaar in gesprek te gaan.

De blik van de baas

Mr. Marieke Meijer (59) is Afdelingsmanager van de Afdeling Schulden, Minima en Sociale Recherche bij de gemeente Haarlem. Binnen haar Team Sociale Recherche werkt reservist George als Sociaal Rechercheur (Lees op pagina 16 het verhaal van George). Marieke is overtuigd van het belang van de krijgsmacht voor de veiligheid van Nederland en steunt de inzet van reservisten zoveel als mogelijk. In 2017 was de gemeente Haarlem een van de genomineerden voor de award Reservistenwerkgever van het jaar.

Nominatie Reservistenwerkgever van het jaar

“Het was voor mij een plezierige verrassing dat George de gemeente had genomineerd als kandidaat voor de Reservistenwerkgever van het jaar. Ik heb het Managementteam Sociaal Domein toen vol trots laten weten dat we genomineerd waren, maar maar -

net als dat voor mezelf gold - zag ik bij mijn collega managers vooral vragende blikken bij de term `reservist`. Zelf ben ik met reservisten en Defensie in aanraking gekomen toen George mij een paar jaar geleden benaderde met de mededeling dat hij graag reservist wilde worden. Defensie zet zich in voor onze veiligheid en ik vind het belangrijk dat Nederland, in geval van nood, kan beschikken over een goede krijgsmacht. Reservisten voorzien Defensie van meer kennis en meer capaciteit en dragen dus ook bij aan onze veiligheid. Ik hoefde daarom niet lang na te denken over de vraag of de gemeente kon meewerken aan het verzoek van George. Na het diner voor genomineerde werkgevers heb ik trouwens een nog beter beeld gekregen van Defensie.

Ik vond het indrukwekkend om al die uniformen te zien en de ceremonie en protocollen mee te maken. Vanuit de samenleving heb je weinig zicht op wat er schuil gaat achter de veiligheid die wij in ons land vaak voor lief nemen.” stelt Marieke.

Denken in oplossingen

Marieke vindt het als leidinggevende belangrijk om haar medewerkers zoveel

mogelijk te ondersteunen of het nu gaat om een andere functie, een snuffelstage bij een andere afdeling of inzet als reservist. Zij denkt in oplossingen en is ervan overtuigd dat de loyaliteit van haar medewerkers verdubbelt als ze zich gesteund voelen. George is de enige reservist binnen de afdeling van Marieke en hij vraagt niet zo veel. Het leeuwendeel van zijn trainingen en diensten plant George in de weekenden en het komt slechts incidenteel voor dat hij een keer een doordeweekse dienst draait. “Het werk bij Defensie ervaart George als plezierig en het enige wat het de gemeente kost is wat tijd. Ook als George meer ruimte zou vragen, dan zouden we een oplossing vinden. Het gaat nu om een stukje maatwerk naar George toe en we komen –gelet op de huidige inzet- een heel eind met verlofdagen en soms wat extra steun vanuit de gemeente. Als er echter sprake zou zijn van langere inzet, dan moet er iets gebeuren. Ik vind het namelijk niet acceptabel dat inzet voor de samenleving en het algemeen belang betekent dat mensen al hun verlof moeten inleveren. Daarom ben ik

voorstander van een regeling waarbij reservisten in aanmerking komen voor 10 dagen bijzonder verlof. In de praktijk komen we daar met George nu al aan, maar er is geen protocol. Een andere leidinggevende kan weer een hele andere benadering hebben. Binnenkort wil ik daarom samen met de HR-afdeling van de gemeente verkennen welke mogelijkheden er zijn om hierover iets op te nemen in onze personeelsregeling” aldus Marieke.

Advies aan Defensie

Volgens Marieke zijn bijscholing, cursussen en nascholing in de civiele werkomgeving niet meer weg te denken. Dat schiet er- gelet op de ervaring van George- bij Defensie soms bij in. Het zou goed zijn als Defensie meer herhalingstrainingen zou organiseren om de kennis en kunde van de reservisten op niveau te houden. ‘Ik faciliteer dit graag door extra verlof ter beschikking te stellen, maar het begint bij Defensie’, zo benadrukt Marieke.

Financiële regelingen en arbeidsvoorwaarden

Worden werkgevers financieel tegemoet gekomen?

Op grond van de '[Regeling werkgeverstegemoetkoming langdurige inzet reservisten](#)' is het mogelijk dat de werkgever voor kosten, die verband houden met de afwezigheid van de werknemer, een tegemoetkoming krijgt. Voorwaarde is wel dat de werknemer een onafgebroken periode van ten minste drie maanden als reservist werkzaam is. Voor toepassing van deze regeling kan contact worden opgenomen met het ServiceCentrum Employer Support Reservisten (zie pagina 23 voor contactgegevens van het ServiceCentrum).

Krijgen reservisten betaald voor hun inzet bij Defensie?

Reservisten hebben een aanstelling als militair ambtenaar bij Defensie en ontvangen salaris voor de tijd die zij voor Defensie werken. Neemt de reservist bij de gemeente vakantie of krijgt hij buitengewoon verlof, dan blijft hij salaris ontvangen van de gemeente over

dezelfde periode. De reservist heeft ook de mogelijkheid onbetaald verlof op te nemen; in dat geval stopt zijn salaris vanuit de gemeente. Is dit buitengewoon verlof langer dan 15 dagen, dan wordt het werkgeversdeel van de pensioenpremie bij de reservist in rekening gebracht.

Is een reservist verplicht om aan zijn leidinggevende te melden dat hij reservist is?

Een reservist is niet verplicht om zijn leidinggevende te informeren over zijn werkzaamheden als reservist, behalve wanneer diens inzet het werk kan raken. Dit is vergelijkbaar met nevenwerkzaamheden. Het wordt echter wel geadviseerd om, in het kader van bijvoorbeeld wederzijds begrip en om goede afspraken te kunnen maken, de werkzaamheden te melden. Deze kunnen gemeld worden tijdens het periodieke gesprek tussen de leidinggevende en de werknemer. Meer informatie over nevenwerkzaamheden is te vinden in de rechtspositieregelingen van de gemeenten of bij de betreffende HR-adviseur.

Hoe is het pensioen van reservisten geregeld?

Wanneer een werknemer van een gemeente wordt ingezet als reservist, dan heeft hij twee dienstverbanden. De werknemer ontvangt dan salaris als militair en bouwt daarover pensioen op. Daarnaast ontvangt hij salaris en bouwt hij pensioen op bij de gemeente. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer de inzet 's avonds, in een weekend of tijdens vakantieverlof plaats vindt. Als de reservist wordt ingezet bij Defensie tijdens door de gemeente verleend onbetaald verlof, mag er om fiscale redenen geen sprake zijn van onverkorte pensioenopbouw bij twee werkgevers. In dat geval moet de pensioenopbouw bij de gemeente worden verlaagd vanwege de pensioenopbouw bij Defensie. Om hierbij te ondersteunen verstrekt de salarisadministratie van Defensie op verzoek van de reservist de hiervoor benodigde gegevens. De reservist informeert vervolgens de gemeente, zodat die de pensioenopbouw bij Defensie kan berekenen en op grond hiervan de pensioenopbouw bij de gemeente kan verlagen. Voor meer informatie over pensioenen kan contact worden opgenomen met het ServiceCentrum Employer Support Reservisten (zie pagina 23 voor contactgegevens van het ServiceCentrum).

Van beroeps-naar burger- naar reservist

Wachtmeester 1 George werkt bij de gemeente Haarlem als Sociaal Rechercheur. Bij Defensie zet hij zich als reservist bij de Koninklijke Marechaussee o.a. in voor grensbewaking en politiedienst op Rotterdam The Hague Airport, Hoek van Holland en Europoort. Ook is hij betrokken bij de digitale recherche van de Marechaussee en ondersteunt hij regelmatig bij landelijke evenementen, zoals de Vierdaagse in Nijmegen en de Marinedagen in Den Helder.

George heeft een verleden als beroepsmilitair bij de Marechaussee en is sinds 2014 reservist. Hij is gemiddeld twee dagen per maand actief voor Defensie.

Steun van de gemeente

“In 1998 ben ik opgekomen bij de Koninklijke Marechaussee waar ik ben opgeleid tot algemeen opsporings-

ambtenaar. Na vijf jaar liep mijn contract als Beroeps Bepaalde Tijd af.

Er waren op dat moment geen mogelijkheden om een contract Beroeps Onbepaalde Tijd af te sluiten en ik heb toen afscheid genomen van Defensie. Vrij kort na het verlaten van militaire dienst kon ik als Sociaal Rechercheur beginnen bij de gemeente Haarlem.

Een jaar of vijf geleden kwam ik in gesprek met een Sociaal Rechercheur van een andere gemeente die me vertelde dat hij reservist was geworden bij de Marechaussee. Daar had ik ook wel oren naar en ik heb dat toen besproken met mijn afdelingshoofd mw. Marieke Meijer. (Lees het verhaal van Marieke op pagina 12). Zij reageerde direct enthousiast en ik ben nu al bijna vijf jaar reservist. Bij het plannen van mijn inzet ervaar ik veel steun vanuit de gemeente in het algemeen en mijn afdelingshoofd in het bijzonder. In 2017 heb ik de gemeente genomineerd voor de award Reservistenwerkgever van het jaar om mijn waardering kenbaar te maken” zegt George.

Geen hinder

George doet zijn trainingen en diensten voornamelijk in de weekenden. De kennis die hij opdoet bij de digitale recherche kan hij naadloos toepassen in

zijn civiele baan en de gemeente betaalt daarom de helft van deze inzeturen. George vindt het belangrijk dat zijn leidinggevende en collega's geen hinder ondervinden van zijn inzet voor Defensie en plant zijn inzet als reservist zorgvuldig. De enkele keer dat een dienst op een doordeweekse dag valt neemt George verlof op of levert hij overuren in.

Levenservaring

“Een groot deel van mijn werk voor de gemeente betreft observeren en waarnemen. Als algemeen opsporingsambtenaar van de Marechaussee heb ik daar veel ervaring mee opgedaan. Ook mijn kennis van strafrecht, strafvordering en recherche-technieken pas ik vrijwel dagelijks toe als Sociaal Rechercheur. Omgekeerd heb ik vanuit de gemeente een stuk levenservaring meegenomen naar de Marechaussee en kan ik een andere benadering toepassen dan toen ik nog beroepsmilitair was. Dankzij mijn civiele werkervaring heb ik bijvoorbeeld inzicht in het witwassen van crimineel geld en uitkeringsfraude. Voor veel beroepscollega's bij de Marechaussee is dat onbekend terrein, dat was het voor mij ook voor ik Sociaal Rechercheur werd.” stelt George.

Knelpunten

“Qua operationele kennis van de Marechaussee procedures loop ik soms wat achter ten opzichte van de mensen die voltijd in het werkveld actief zijn en hier en daar moet ik soms leunen op een collega. Elke keer dat ik met een nieuwe persoon in de auto zit, proef ik dat ze aanvankelijk de kat uit de boom kijken. Dat vind ik ook niet vreemd. Vaak bespreek ik al in het begin van een dienst dat ik niet volledig op de hoogte ben van de meest recente operationele ontwikkelingen, maar dat ik er zal staan als het nodig is. In de praktijk is er gelukkig altijd wel een moment tijdens de dienst dat ik kan laten zien wat ik in mijn mars heb. Hoewel het in de praktijk dus geen groot obstakel is voor mijn inzet, vind ik het jammer dat ik –in combinatie met een voltijd baan bij de gemeente en een jong gezin– onvoldoende tijd heb om mijn kennis van procedures en regelgeving te onderhouden en verder te ontwikkelen. Dat ervaar ik momenteel als enige knelpunt” aldus George.

Hoe zijn reservisten verzekerd tegen ziektekosten?

De Zorgverzekeringswet verplicht tot het afsluiten van een ziektekostenverzekering. De militair in werkelijke dienst, dus ook de reservist in werkelijke dienst, is uitgezonderd van die plicht. Als een reservist als militair in werkelijke dienst is, maakt hij aanspraak op zorg door de Militair Geneeskundige Dienst (MGD). Als de MGD de zorg zelf niet kan leveren wordt de reservist doorverwezen naar een civiele hulpverlener en worden de kosten daarvan, voor zover op vergoeding aanspraak kan worden gemaakt, in rekening gebracht bij Defensie. De reservist dient een eventuele declaratie in bij de Stichting Ziektekostenverzekering Krijgsmacht (SZVK). Deze Stichting draagt zorg voor de betalingen aan de zorgverleners, waarna Defensie het SZVK terugbetaalt. Wanneer de reservist slechts een korte periode in werkelijke dienst is, is het niet praktisch om de particuliere zorgverzekering op te zeggen. Wanneer het gaat om een langere periode van inzet dan is het bij sommige

verzekeraars mogelijk om de ziektekostenverzekering op te schorten voor de duur van de oproep; dit kan echter (nog) niet bij alle verzekeraars. Opzegging van een ziektekostenverzekering voor de periode in werkelijk dienst is dan een optie, maar dit kan nadelen hebben. Zo kan er sprake kan zijn van wachttijd voor de reservist weer aanspraak kan maken op aanvullende verzekeringen die de reservist opnieuw afsluit. Het kan ook zijn dat de verzekeraar een medische acceptatie hanteert voor aanvullende verzekeringen. Bij het opnieuw afsluiten van een zorgverzekering kan het dan gebeuren dat de reservist niet meer in aanmerking komt voor een aanvullende verzekering die de reservist voorheen wel had. De reservist moet goed afwegen wat in deze situatie verstandig is. Besluit de reservist zijn ziektekostenverzekering op te zeggen dan is het advies om vooraf af te stemmen met de ziekenkostenverzekering over de mogelijke gevolgen daarvan en dit schriftelijk vast te leggen. De reservist, die niet meer ingezet is bij Defensie, maar die wel een ziekte of een gebrek heeft die is ontstaan tijdens of als gevolg van de inzet, krijgt de kosten voor medische zorg vergoed, mits van het incident dat heeft geleid tot de ziekte of het gebrek een Procesverbaal van Ongeval is opgemaakt. De reservist gaat voor medische zorg naar een arts/medisch specialist/fysiotherapeut etc. buiten Defensie en declareert zijn of haar kosten vervolgens bij de eigen ziektekostenverzekeraar. Wat niet door de eigen zorgverzekeraar wordt vergoed, betaalt Defensie op basis van dezelfde aanspraken als die van de beroepsmilitair.

De reservist stuurt de rekeningen door naar:

SZVK
Postbus 25031
5600 RS Eindhoven

De reservist dient in alle correspondentie met de betrokken partijen altijd het Defensie personeelsnummer (People Soft-nummer) te vermelden.

Informatie: <https://www.szvk.nl/verzekering/voor-wie/reservist>

Een militair pakt door

Korporaal der Mariniers Robert-Jan Timmer (46) werkt bij de gemeente Westland als Senior Areaalbeheerder met de taakvelden bomen, reiniging, watergangen, straatmeubilair en beschoeiingen en is al bijna twintig jaar reservist. In 1993 volbracht hij zijn dienstplicht bij de mariniers en toen de Koninklijke Marine een paar jaar later besloot om te gaan werken met reservisten was Robert-Jan een van de eersten die benaderd werd. Sinds 2012 is hij, naast zijn voltijd baan bij de gemeente, jaarlijks circa 40 dagen actief voor Defensie.

Nederland een stukje veiliger maken
“Mijn directe collega’s weten dat ik reservist ben en hebben daar begrip voor. In het begin maakten ze wel eens een grapje als ze mij in uniform zagen: goh zit jij bij de brandweer. Maar dan wees ik ze op de ankers op mijn schouder en vertelde ik dat ik marinier was en toen was het ook direct over. Ik

ben er trots op dat ik reservist ben. Na inzet bij Defensie zeg ik vaak tegen mijn collega’s: ik heb Nederland weer een stukje veiliger gemaakt.” aldus Robert-Jan. Het combineren van zijn civiele functie en de inzet als reservist gaat Robert-Jan over het algemeen goed af, maar wat hij mist bij zijn gemeente is dat er op papier niets geregeld is. In het verleden hadden gemeenteambtenaren een specifieke verlofregeling voor inzet als reservist. Deze regeling is er niet meer.

Als Robert-Jan nu wordt ingezet door Defensie gaat dat ten koste van zijn verlofdagen bij de gemeente. Hij pleit ervoor om de oude regeling te herstellen en gemeenteambtenaren tien dagen bijzonder verlof geven om zich elders nuttig te maken voor de samenleving.

Steeds meer inzet

De Marine doet steeds vaker een beroep op reservisten. De huidige inzet van Robert-Jan voor Defensie varieert van ondersteuning bij grote evenementen, zoals bijvoorbeeld Veteranendag of de Wereldhavendagen tot het optreden als oefenvijand of gegijzelde bij oefeningen en opleidingen van de Netherlands Maritime Special Operations Forces en

de Dienst Speciale Interventies. “Mijn clusterdirecteur draagt de Marine een warm hart toe en ik heb nooit problemen ervaren met verlofverzoeken. Ik dien deze digitaal in met opgave van reden. Laatst had ik een verlofaanvraag ingediend met de reden “Frogdrill”, toen kwam ze even vragen wat dat voor iets is.

Ik heb haar uitgelegd dat het ging om een grote antiterrorisme oefening in de Rotterdamse haven en dat mariniers ook wel kikkers worden genoemd. Het is voor mij heel plezierig dat mijn directeur Defensie kent en mij –zoveel als mogelijk- de ruimte geeft, maar het is volgens mij niet goed dat je volledig afhankelijk bent van één individu. Als jouw leidinggevende niets heeft met de krijgsmacht dan kan het lastig zijn om verlof te krijgen. Een duidelijke regeling of afspraak tussen Defensie en de gemeenten zou hier uitkomst bieden, zeker als het gaat om inzet voor langere periodes, of tijdelijke uitruil.” stelt Robert-Jan.

Van meerwaarde in twee werelden

“Het is belangrijk dat werkgevers zich realiseren dat reservisten initiatief nemen en doorpakken: Zo zocht de gemeente op een gegeven moment

naar vrijwilligers om een Bedrijfs hulpverleningsorganisatie in te richten. Sommigen doen in zo’n situatie een stapje terug, maar als reservist-marinier doe ik een stap naar voren. Nu ben ik al jaren ploegleider BHV. Ook de omgekeerde situatie komt voor: bij de totstandkoming van de gemeente Westland (na een fusie van vijf gemeenten tussen Den Haag en Rotterdam) werd ik gevraagd om zitting te nemen in de ondernemingsraad en dat heb ik ruim 13 jaar gedaan. Toen de Marine besloot om de omgang met het personeel te professionaliseren en een Medezeggenschap Commissie (MC) in te richten heb ik mij aangemeld. De kennis die ik heb opgedaan in de OR bij de gemeente komt mij uitstekend van pas bij mijn werkzaamheden als vicevoorzitter voor de MC. Als reservist kan je van meerwaarde zijn in twee werelden, mits je daar van je twee werkgevers ook de ruimte voor krijgt” aldus Robert-Jan.

Hoe zijn reservisten verzekerd tegen arbeidsongeschiktheid?

Wanneer een werknemer (en reservist) tijdens of als gevolg van zijn inzet bij Defensie arbeidsongeschikt is geraakt, valt hij terug op de wettelijke werknemersverzekeringen, zoals de Ziektewet (ZW) en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen (WIA).

De werknemer (en reservist) meldt zich ziek bij zijn gemeentelijke leidinggevende, waarna de reguliere procedure en regels rond arbeidsongeschiktheid gelden. Meer over rechten en plichten bij arbeidsongeschiktheid staat in de rechtspositieregelingen van de gemeenten.

Daarnaast biedt Defensie voor de reservist een aantal extra- bovenwettelijke-voorzieningen, bovenop de wettelijke sociale zekerheid. Het kan gaan over een verhoging van het arbeidsongeschiktheidspensioen, om een bijzondere verhoging van invaliditeitspensioen of om een vergoeding op basis van de regeling volledige schadevergoeding ('smartengeld'). Deze voorzieningen zijn er voor situaties, waarin de arbeidsongeschiktheid of invaliditeit in overwegende mate een gevolg is van de aan de reservist opgedragen taken of de bijzondere omstandigheden. Het ABP zal de reservist in dat geval informeren over zijn aanspraak op deze bovenwettelijk voorzieningen. Leidinggevendenden hoeven hiervoor niets te doen. Via het Service Centre Employer Support Reservisten kan hierover meer informatie verstrekken (zie pagina 23 voor contactgegevens van het ServiceCentrum).

Ontvangen werkgevers een vergoeding bij arbeidsongeschiktheid?

Werkgevers van reservisten ontvangen in de regel geen vergoeding van Defensie als de werknemer (en reservist) arbeidsongeschikt dan wel invalide raakt tijdens of als gevolg van de inzet als reservist. Indien de arbeidsongeschiktheid is veroorzaakt door grove schuld of nalatigheid van Defensie, dan heeft de werkgever wel de mogelijkheid om een schadeclaim bij Defensie in te dienen. De werkgever dient deze in bij:

Divisie Personeel & Organisatie Defensie
Dienstencentrum Juridische Dienstverlening
Sectie Claims
Postbus 90004
3509 AA Utrecht
030-218 04 44

Contactinformatie

Vragen voor Defensie

Voor uiteenlopende vragen kunnen zowel leidinggevendenden als reservisten terecht bij het ServiceCentrum Employer Support Reservisten (SC ESR) van Defensie. Op verzoek komt een adviseur van het ServiceCentrum langs om uitleg te geven.

Informatie: www.defensie.nl/employersupport

ServiceCentrum Employer Support Reservisten (SC ESR)

E-mail: EmployerSupport@mindef.nl

Vragen aan de VNG:

Voor vragen kunt u terecht bij het VNG Informatiecentrum.

Telefoon: 070-373 8393 (op werkdagen van 8.15 tot 17.15 uur)

E-mail: info@vng.nl

Bijlage

Checklist gesprekspunten leidinggevende, reservist, adviseur Defensie, HR-adviseur gemeente

Veel voorkomende gespreksonderwerpen die met name bij langere inzet aan bod kunnen komen:

- Het verlenen van (onbetaald) verlof voor de werkzaamheden als werknemer bij een gemeente voor de duur van de inzet als reservist;
- Betaling burgerpensioen (werkgevers- en werknemersdeel) aan het ABP zeker stellen;
- Noodzakelijke mutaties personeelssysteem;
- Continuïteit en overdracht. Eventuele vervanging voor de werkzaamheden bij een gemeente;
- Afspraken over contact tussen gemeentelijke leidinggevende en werknemer (en reservist) tijdens de inzet als reservist;
- Doorspreken wat te doen bij ziekte en/of (tijdelijke) arbeidsongeschiktheid wanneer het werk als werknemer bij een gemeente niet volgens afspraak hervat kan worden;
- Eventueel opschorten eigen ziektekostenverzekering reservist;
- Eventueel een afscheidsbijeenkomst, zodat de collega's ook weten dat hun collega tijdelijk als reservist werkzaamheden gaat verrichten;
- Afspraken maken over communicatie binnen de gemeente over de inzet en terugkomst van de reservist en het eventueel delen van ervaringen.

Voor eventuele ondersteuning tijdens het gesprek kan een beroep gedaan worden op het ServiceCentrum Employer Support Reservisten (zie pagina 23 voor de contactgegevens van het ServiceCentrum).

Ook reservist worden?

Zie www.werkenbijdefensie.nl voor meer informatie over de mogelijkheden.

Colofon

Dit is een uitgave van het ministerie van Defensie en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Lay-out

Mediacentrum Defensie

Samenstelling en redactie

Bureau Reservisten en Samenleving (BReS) en Mediacentrum Defensie

Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron vermeld wordt.

December 2018/Januari 2019